

Određivanje starosti HP računala

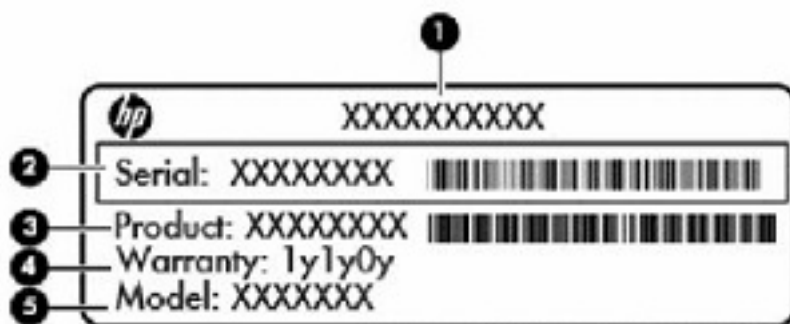
Kroz ruke sistemca prolaze mnoga računala, uglavnom završe na radnom stolu kad se pojavi problem. Tako je prije nekoliko mjeseci korisnik donio notebook koji je iz čista mira prestao raditi. Ne podiže se operacijski sustav. Računala brzo zastarjevaju, čak i kad dobro rade ne mogu se mjeriti s novijim modelima. Zato je, uz dijagnostiku problema, dobro saznati datum proizvodnje, kako bi mogli donijeti odluku o tome da li ga se uopće isplati popravljati?

Na stolu je zanimljivo računalo, HP Elitebook s mobilnom verzijom i7 procesora, 4 GB RAM-a, SSD diskom, ekranom osjetljivim na dodir koji se može rotirati, preklopiti tako da se računalo pretvara u tablet (doduše malo podebljan, jer je tipkovnica skrivena ispod ekrana). Na prvi pogled, isplati ga se osposobiti, dobar dio novih laptopa u trgovinama ima slabije performanse.

Korisnik je uredno radio backup na vanjski USB disk, tako da mu ne treba spašavati podatke. Bravo! Rijetki su tako mudri i pouzdani korisnici.

S USB sticka pokrećemo Linux, radimo testove hardvera. Memorija je ispravna, grafika radi bez greške, na tipkovnici nekoliko tipki ne reagira na prvu, touchpad je ispravan, na SSD disku ima nešto loših blokova. Ako uzrok problema nisu neke "podivljale" zakrpe, najvjerojatnije se radi o grešci na disku. Pitamo koliko je računalo staro, koliko je dugo bilo u upotrebi? Korisnik se ne sjeća kad ga je kupio, ali bilo je to davno.

Prisjećamo se da HP uključuje u serijski broj nekoliko znamenki koje ukazuju na datum proizvodnje. Evo kako izgleda tipska naljepnica HP prijenosnika:

A evo i snimke naljepnice na poleđini našeg Elitebooka:

Da bi otkrili godinu proizvodnje, treba pronaći četvrtu znamenku serijskog broja, u ovom slučaju to je broj 1. S obzirom da smo u drugoj deceniji, to bi bila godina 2011. Naredne dvije znamenke su redni broj tjedna, u našem slučaju to je 19. Ako u kalendaru uključimo prikaz rednog broja tjedna i vratimo se u 2011-tu, vidjet ćemo da se radi o drugom tjednu svibnja 2011. Dakle, u trenutku kad ovo pišem bliži se dan kad će Elitebook napuniti punih osam godina! Trogodišnja garancija mu je odavno istekla.

Vlasnik odmah postavlja pitanja. Zašto je za godinu rezervirana samo jedna znamenka? Otkud znam da se radi o 2011-toj? Zašto ne 2001? Zašto netko za koju godinu ne bi mogao tvrditi da je godina proizvodnje 2021? Odgovaram da u HP-u ne računaju na to da bi notebook trajao cijelu deceniju! Sve preko 4 godine dobitak je za vlasnika, a gubitak za proizvođače hardvera i softvera koji željno očekuju da mi kupci odriješimo kesu za neke nove verzije.

Vraćamo se na razgovor o konkretnom računalu. Problem je najvjerojatnije u tome da je SSD disk počeo pokazivati znakove otkazivanja. Znamo da je broj upisivanja u memorijske ćelije ograničen, te da software na uređaju brine o tome da se opterećenje jednoliko rasporedi, pazeći da se neke ćelije ne bi opterećivale više od ostalih. Isto tako, softver automatski isključuje iz upotrebe "loše sektore", kako obično kažemo, iako znamo da na SSD-u nema ni traka ni sektora. Osam godina je lijepa starost kako za notebook, tako i za SSD disk. Korisnik pita zašto ne obavimo test diska, odgovaram da će to samo skratiti vijek trajanja memorijskih ćelija.

Sad kad smo saznali starost računala započinje rasprava o tome isplati li se popravljati tako staro računalo. Ja sam protiv toga, novo računalo je uvijek bolje od staroga, ali korisnik je odlučan, želi zadržati računalo s kojim je tako dugo bio zadovoljan, a cijene SSD diskova su sada već pristupačne.

Iz ladice vadim SSD od 120 GB, korisnik se slaže da mu je to sasvim dovoljan kapacitet. Otvaramo računalo (što nije ispalo trivijalno, mnogo je vijaka na donjoj strani, nisu svi jednake dužine pa treba paziti da pri sastavljanju ne napravimo zamjenu i oštetimo matičnu ploču). No čeka nas iznenađenje. Novi disk je fizičke veličine 2,5 inča, a onaj ugrađen u notebook je manji, 1,8 inča!

Na webu nalazimo dva tri domaća trgovca koji u ponudi imaju SSD od 1,8", ali nitko ih nema na lageru. Rasprodali su ih, neće naručiti nove jer je potražnja mala. Mogu se naručiti iz Kine, ali cijena je mnogo veća od 2,5" istog kapaciteta. Ako na to dodamo carinu, poštarinu, ne isplati se. Korisnik je spreman preuzeti rizik, platiti cijenu. Nastojim ga odgovoriti. Računalo je staro, pregrijava se, uskoro će se pokvariti nešto drugo, a onda će ostati sa skupim diskom kojeg nema kamo ugraditi. Svejedno, korisnik ustraje na tome da bi kupio novi disk od 1,8", pa koliko košta da košta! No trebat će čekati na isporuku, a na čemu će u međuvremenu raditi?

Ispričam mu svoje iskustvo. Imao sam Thinkpad T42, originalni IBM-ov, koji su "ajbiemeri" radili za sebe. Čvrst, s odličnom tipkovnicom, otpornom na polijevanje tekućine, legurom magnezija koja čuva ekran, hladilom od titana, bešumnim ventilatorom itd. its. Služio me bez greške skoro šest godina, a onda je postao prespor za nove Windowse. Dva memorijska čipa po 512 MB zamijenio sam s dva nova po 1 GB, zamijenio tvrdi disk većim. Pojačano računalo služilo me još pola godine, a onda se nešto drugo pokvarilo. Dao sam ga prijatelju koji preslaguje stara računala i poklanja ih ljudima koji si ih ne mogu priuštiti. Ukratko, ulaganje se nije isplatilo, bolje bi mi bilo da sam taj novac dao za novi notebook.

Na kraju razgovora dogovaramo kompromisno rješenje. Preformatirali smo postojeći disk, instalirali OS, vratili podatke s backupa. Pobrinali smo se i za hardware, očistili ventilator, zamijenili termalnu pastu na CPU. Sad radi tiše, manje se zagrijava. Neka računalo radi dok radi, a onda ćemo odlučiti što dalje.

Od tada mi se korisnik više nije javlja, jer mu računalo radi dobro. Neka tako i ostane. Do daljnjega. Možda elitni notebook doživi i devetu?!

Vrijeme će pokazati da li se isplati održavati tako staro računalo. Korisniku sam preporučio da nastavi redovito raditi backup podataka i neka odmah počne štediti novac za novi notebook, tako da ga može kupiti čim mu se Elitebook ponovo pokvari.

Razgovaram o tome s kolegom koji je godinu dana stariji od mene. Okrenuo je priču na šalu, kaže mi da je njemu istekla garancija kad je napunio trideset petu, a sad gura dalje dok ide. Dodaje da je problem naše generacije u tome što imamo zeznut JMBG, naš vlastiti "serial no", ali tu nema pomoći. Jednog će dana netko odlučiti da se više ne isplati ulagati u nas, pa će nas zamijeniti mlađim, moćnijim modelom. A onda mi je zapjevao pjesmu Bijelog dugmeta: "Baš je gnjavaža u životu doživjeti stotu."

uto, 2019-04-30 11:31 - Aco Dmitrović **Kategorije:** [Hardware](#) [1]

Vote: 5

Vaša ocjena: Nema Average: 5 (1 vote)

story_tag: [datum proizvodnje](#) [2]

[HP notebook](#) [3]

Source URL: <https://sysportal.carnet.hr./node/1846?page=0>

Links

[1] <https://sysportal.carnet.hr./taxonomy/term/24>

[2] <https://sysportal.carnet.hr./taxonomy/term/318>

[3] <https://sysportal.carnet.hr./taxonomy/term/319>